

Regionstaben
Regionstab Samordning hälso- och sjukvård
Regionsjukvården

Socialdepartementet

Yttrande över Utkast till proposition - senarelagd anslutning till nationella läkemedelslistan

Region Kalmar län tillstyrker propositionens förslag om att senarelägga kravet på anslutning till nationella läkemedelslistan. Region Kalmar län avstyrker samtidigt kravet på att anslutning ska ske redan till 1 december 2025.

Region Kalmar län avstyrker också förslaget att de ökande kostnaderna för en kommande senareläggning ska fördelas på regionerna.

Sammanfattning

Region Kalmar län ser positivt på att Socialdepartementet föreslår en senareläggning av den bortre tidsgränsen för NLL. Vi kan dock samtidigt konstatera att inte heller det nya datum som föreslås (1 december 2025) kommer att räcka till för att färdigställa anslutningar och breddinföra NLL.

Region Kalmar län hänvisar även fortsatt till den skrivelse som skickades in via Sveriges kommuner och regioner den 30 augusti 2022. Vår bedömning kring tidsaspekterna för full anslutning och breddinförande av nationella läkemedelslistan är även den fortsatt att detta kan genomföras som tidigast till 1 januari 2028. Däremot bedöms möjligheten att införa en läsfunktionalitet vara möjlig under 2025.

Dessutom måste förslaget om särskilda avgifter för att finansiera statens merkostnader bedömas som orimligt. I synnerhet då möjligheten att fullt ut ansluta till den nationella läkemedelslistan ligger bortom regionens kontroll då regionerna har små möjligheter att påverka sina leverantörers tidplaner för införandet.

Allmänna synpunkter och bakgrund till beslut

Region Kalmar Län ser nationella läkemedelslistan (NLL) som ett viktigt steg framåt när det gäller patientsäkerhet på läkemedelsområdet. I ett första steg får vård, apotek och patient en samlad och enhetlig bild av individens receptförskrivna läkemedel. NLL är med nuvarande förslag en receptlista och inte en ordinations- eller läkemedelslista vilket är vad vården önskar. På sikt vore det önskvärt att även inkludera rekvisitionsläkemedel givna på sjukhus. Som även nämnts i Chefläkarnätverkets riskanalys från april 2022 hade det varit ännu mer till gagn för både patient, vårdpersonal och

apotekspersonal om Nationella Läkemedelslistan varit en ordinationslista, en "läkemedelslista" i ordets rätta bemärkelse, istället för den förskrivningslista det är i nuvarande förslag.

Att stänga av transformatorn som idag används innan en fullskalig och testad version av NLL finns i sjukvårdsregionernas vårdinformationssystem, i vårt fall Cambio Cosmic, medför omfattande patientsäkerhetsrisker och innebär ett kraftigt utökat administrativt arbete för vårdpersonalen. Detta beskrivs väl i propositionens kapitel 5. Bland annat skulle en avstängning av transformatorn, omöjliggöra förskrivning av recept via journalsystemen och receptförskrivaren måste använda ett externt förskrivningsverktyg med dubbeldokumentation och ökade risker för fel och misstag. Dessutom finns problem med bland annat lagens utformning med en otydlig gränsdragning mot patientdatalagen, ett svårtolkat regelverk för spärrar och det faktum att NLL är byggd på apotekssystemens logik snarare än vårdens.

I kapitel 5 nämns även regionernas pågående uppgraderingar av befintliga och i flera fall upphandling av helt nya journalsystem. Regionernas bedömning är, att tidsramen i föreliggande förslag därför är alltför snävt tilltagen, såväl med utgångspunkt från leverantörernas möjligheter att anpassa produkterna till NLL som regionernas behov av anpassningar i de interna systemen. Gällande Region Kalmar Län systemleverantör Cambio är deras besked att kunna leverera en läsfunktionalitet som tidigast till maj 2024 och en läs- och skrivfunktionalitet som tidigast maj 2026. Med de utbildnings- och införande insatser som behövs kan Region Kalmar län tidigast ha en läsfunktion 2025 och en läs- och skrivfunktion 2028. Dessa bedömningar baseras på att förutsättningarna i SKR:s skrivelse från 30 augusti 2022 blir uppfyllda. Om förutsättningarna inte uppfylls finns en påtaglig risk för att ytterligare förskjutning behövs.

Just skrivfunktionalitet innebär stora utmaningar både för teknik och verksamhet när vårdens ordinationslogik och apotekens receptlogik behöver byggas ihop. Med NLL kommer också en ny struktur för informationen. Anpassningen av vårdinformationssystemens tusentals ordinationsmallar till den nya strukturen kommer därför innebära ett särskilt tidskrävande arbete. Vidare behöver alla användare få utbildning om hur NLL-funktionaliteten ska användas i det egna vårdinformationssystemet.

För att uppnå en säker läkemedelsbehandling krävs att vårdinformationssystemen och den nationella läkemedelslistan kan utbyta hela informationsmängden som ordination till recept medför. Det vill säga att kommunikationen mellan systemen är dubbelriktad. En teknisk lösning måste således tas fram för att dels kunna ta del av informationen i den nationella läkemedelslistan direkt i patientens läkemedelsmodul i vårdinformationssystemet, dels att dokumentation i vårdinformationssystemet ska kunna revidera och komplettera information i den nationella läkemedelslistan. Med den takt som nu föreslås för implementering av den nationella läkemedelslistan kommer inte denna integration vara möjlig vilket resulterar i en produkt som inte kommer fylla det syfte som är avsett. Region Kalmar län anser emellertid att en möjlighet att först kunna ansluta till endast läsfunktionalitet kan ge många av de vinster som nationella läkemedelslistan förväntas ge.

Att propositionen nu föreslår ett datum för implementering som dels står i strid med systemleverantörernas egna uppfattningar och dels inte tar hänsyn till att patientsäkerhetsriskerna fullt ut kan undanröjas kan inte tillstyrkas av regionen. Det är uppenbart att hänsyn i tillräckligt stor utsträckning inte tagits till de skrivelser som lämnats in av andra parter än E-hälsomyndigheten.

Slutsatsen måste därför bli att propositionen endast skjutit upp tidpunkten för när de patientsäkerhetsrisker som framkommit i chefläkarnas riskanalys och SKRs skrivelse kommer att äga rum.

Avslutningsvis behöver även regionerna behålla nyckelkompetenser för att arbeta med införandet, och utvecklingen av nya arbetssätt kräver inte bara resurser hos E-hälsomyndigheten. Utvecklingen av vårdinformationssystemen beställs och bekostas också av regionerna, och E-hälsomyndigheten tar ut höga avgifter för att godkänna anslutande system. Regionerna har dessutom små möjligheter att påverka sina leverantörers tidplaner för införandet. Förslaget att regionerna skulle bidra till statens merkostnader för senareläggningen är därför helt orimligt, inte minst som ett system för avgifter skulle börja gälla redan efter halva den nya övergångsperioden.

§

Ärendenummer RS 2022/1370

Yttrande över utkast till proposition: Senarelagd anslutning till nationell läkemedelslista

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott antar redovisat yttrande som sitt svar över Utkast till proposition - Senarelagd anslutning till nationell läkemedelslista.

Yttrandet överlämnas till Socialdepartementet.

Bakgrund

Region Kalmar län har fått möjlighet att yttra sig över utkast till Proposition – senarelagd anslutning till nationell läkemedelslista.

I utkastet till proposition föreslås att skyldigheten att kravet på anslutning till registret nationell läkemedelslista senareläggs till den 1 december 2025 i stället för som tidigare beslutats den 1 maj 2023.

Även E-hälsomyndighetens informationsskyldighet i vissa fall föreslås träda i kraft den 1 december 2025 som en följd av att kravet på anslutning till registret senareläggs.

Sammanfattning av yttrandet

Region Kalmar län tillstyrker propositionens förslag om att senarelägga kravet på anslutning till nationella läkemedelslistan. Region Kalmar län avstyrker samtidigt kravet på att anslutning ska ske redan till 1 december 2025.

Region Kalmar län avstyrker också förslaget att de ökande kostnaderna för en kommande senareläggning ska fördelas på regionerna.

Region Kalmar län ser positivt på att Socialdepartementet föreslår en senareläggning av den bortre tidsgränsen för NLL. Vi kan dock samtidigt konstatera att inte heller det nya datum som föreslås (1 december 2025) kommer att räcka till för att färdigställa anslutningar och breddinföra NLL.

Region Kalmar län hänvisar även fortsatt till den skrivelse som skickades in via Sveriges kommuner och regioner den 30 augusti 2022. Vår bedömning kring tidsaspekterna för full anslutning och breddinförande av nationella läkemedelslistan är även den fortsatt att detta kan genomföras som tidigast till 1 januari 2028. Däremot bedöms möjligheten att införa en läsfunktionalitet vara möjlig under 2025.

Dessutom måste förslaget om särskilda avgifter för att finansiera statens merkostnader bedömas som orimligt. I synnerhet då möjligheten att fullt ut ansluta till den nationella läkemedelslistan ligger bortom regionens kontroll då regionerna har små möjligheter att påverka sina leverantörers tidplaner för införandet.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad den 24 november 2022
2. Yttrande över Utkast till proposition om senareläggning av anslutningen till den nationella läkemedelslistan med följande kommentar

Protokollsutdrag till: Socialdepartementet